

Lapin ELY-keskus
PL 8060
96101 Rovaniemi
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Lausunto

29.10.2021

Dnro 421/2021

Viite: lausuntopyyntö 15.9.2021, LAPELY/5009/2020

TENONLAAKSON MAISEMANHOITOALUEEN PERUSTAMINEN

Lapin ELY-keskus pyytää lausuntoa luonnonsuojelulain 32 §:n mukaisen maisemanhoitoalueen perustamisesta Tenonlaakson valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Pyynnön maisemanhoitoalueen perustamisesta on tehnyt Utsjoen kunta, valtuuston päätökseen nojaten. Päätöksen maisemanhoitoalueen perustamisesta tekee ympäristöministeriö Lapin ELY-keskuksen esityksestä. Ympäristöministeriö on valtuuttanut Lapin ELY-keskuksen järjestämään kuulemisen alueen maanomistajille ja muille osallisille.

Maisemanhoitoalue sijoittuu Tenonlaaksoon, Piesjoen ja Nuvvuksen välille. Alueelle on laadittu vuonna 2019 Maiseman hoito- ja käyttösuunnitelma. Virallinen maisemanhoitoalueen asema mahdollistaa rahoituksen hakemisen maisemanhoitoon, ja sitä voidaan hyödyntää matkailumarkkinoinnissa. Se ei rajoita maanomistajan maiden, metsien tai vesistöjen käyttöä. Poronhoitoa ja kalastusta voidaan edelleen harjoittaa ao. elinkeinon lainsäädännön mukaisesti. Päätös ei velvoita yksittäisiä maanomistajia aktiivisiin toimenpiteisiin, mutta viranomaispäätöksissä, kuten lupatarkastelussa ja kaavoituksessa, sen sisältö on otettava huomioon. Näissä tulee kiinnittää erityistä huomiota niiden elinkeinojen tukemiseen, jotka toimillaan ylläpitävät alueen ominaislaatua ja maisemaa.

Maisemanhoitoalueen perustamispäätöksessä ei esitetä maiseman suojelua tai hoitoa koskevia määräyksiä. Päätöksessä annetaan suosituksia maiseman olennaisten piirteiden säilyttämiseksi. Ne eivät sido maanomistajia ja ovat vapaaehtoisia.

Vaikutukset poronhoitoon

Maisemanhoitoalue ei estä poronhoidon harjoittamista tai elinkeinon kehittämistä alueella. Elinvoimainen poronhoidon harjoittaminen päinvastoin osaltaan ylläpitää alueen maiseman ominaispiirteiden säilymistä. Tämä tunnistetaan hyvin myös maisemanhoitoalueen hakemuksessa. Maisema-alueen suosituksissa suositellaan muun muassa edistämään porotalouden jatkamista alueella sekä luontaiselinkeinoihin perustuvan matkailun ja pienyrittäjyyden tukemista. Poronhoitajat voivat esimerkiksi edistää maiseman pysymistä avoimena viljelemällä pelloilla porojen talvisessa lisäruokinnassa käytettävää heinää. Poronhoidon rakenteiden käyttö edistää niiden luoman kulttuurimaiseman ja kulttuuriperinnön säilymistä tuleville sukupolville. Porotalous alueen perinteisenä elinkeinona ylläpitää laajemminkin alueen elinvoimaa sekä saamelaista kulttuuria ja kulttuuriperintöä.

Paliskuntain yhdistys näkee ehdotuksen maisemanhoitoalueesta hyvin perusteltuna ja tärkeänä. Maisemanhoitoalueen perustamisessa tulee osallistaa alueella toimiva Paistunturin paliskunta (poronhoitolain 53 §:n edellyttämä viranomaisten neuvotteluvelvollisuus).

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao